

Vi skärgårdsbor

Nr 4 december 2011

Tidningen från Skärgårdarnas Riksförbund

*Året i våra skärgårdar
Bredbandsseminarium
Värna om Allemansrätten*

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Ett händelserikt år

Enligt de gamla grekerna går vi baklänges in i framtiden. Våra ögon är vända mot det förflutna, medan vi inget vet om framtiden. Eller kanske lätttsamt uttryckt "det är svårt att sia – särskilt om framtiden".

Så jag vänder mina ögon mot det förflutna. Den här tiden förra året. Jag minns ännu hur vi hade veckor av hård nordlig vind kombinerad med sträng kyla och massor av snö. Isläggningen blev rekordsnabb när vinden avtog. Flera båtar låg ännu kvar i sjön och blev infrusna och vi fick ägna oss att skotta bort snö från taken.

Nej, vi ser framåt istället! I Skärgårdarnas Riksförbund har vi under året sjösatt vår nya organisation. Fler människor har engagerats i arbetet, både i projekt och i arbetsgrupper. 2012 blir ett spännande år. Vi ska arbeta för att den kommande programperioden 2014-2020 blir så bra som möjligt för skärgårdarna. De ekonomiska förutsättningarna har mycket stor betydelse. Inte minst när det gäller utbyggnaden av infrastruktur med kommunikationer och annan service.

I de företagstata skärgårdarna är utbyggnaden av bredband en mycket viktig fråga nu. Under 2012 ska vi på olika sätt hjälpa till med råd och goda exempel för att visa att det går alldeles utmärkt att bygga ut bra bredband även i skärgårdarna. Vi vill inte bli de där procenten som inte får den moderna tekni-

ken. Som upptakt ordnade vi nu i november en minikonferens om detta. Läs artikeln i tidningen. Som extra peppning finns det också en artikel om det uppmärksammade callcentret på Möja. Detta företagande hade aldrig utvecklats där om man inte haft tillgång till bra bredband.

Men vi vill också påminna om mer traditionell service. Så i detta julnummer får du läsa både goda och alarmerande exempel om hur servicen kan fungera ute på öarna. Vi har valt att skriva om skola, affär och räddningstjänst.

Men så kunde vi inte låta bli att ge en liten tillbakablick. En kavalkad av positiva händelser i landets alla skärgårdar, stort som smått, hittar du också.

Nu är julen här och så går vi in i 2012. Det gör vi med optimism och engagemang. Kom ihåg att Skärgårdarnas Riksförbund är till för er skärgårdsbor. Vi vill att ni ska känna er välkomna till oss och delta i vårt arbete. Vi är också till för det offentliga Sverige. Vi vill förse er med kunskap om skärgårdsbornas villkor för att underlätta ert arbete för en året runt levande skärgård.

**En riktigt
God Jul och Gott Nytt år**

*Bengt Almkvist
ordförande SRF*

Vi skärgårdsbor

Nr 4, december 2011

Tidningen producerad av Skärgårdarnas Riksförbund. Utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare
Bengt Almkvist, ordf SRF

Redaktion
Eva Widlund

Foto
Om inte annat anges Eva Widlund

Postadress
Södra Vinön 112, 715 93 Vinön

Redaktionens e-postadress
redaktionen@skargardarnasriksforbund.se

Framsida
Julen närmar sig, Vinön
Foto: Eva Widlund

Förbundets e-postadress
info@skargardarnasriksforbund.se

Hemsida
www.skargardarnasriksforbund.se

Produktion och tryck
Linderoths Tryckeri, Vingåker 2011

ISSN 2000-0448

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling:
Europa investerar i landsbygdsområden

Värna om allemansrätten

Det var inte länge sedan vi skrev om allemansrätten i Vi Skärgårdsbor. Ämnet engagerar många skärgårdsbor. Nu har Naturvårdsverket publicerat en rapport med två inlägg.

Allemansrätten är bra

Först som sist. Vi anser att allemansrätten är bra och vi vill inte att den ursprungliga idén fuskas bort. Men vi hör också till de som är kritiska mot den ökande kommersialiseringen. Vi anser inte att det är bra att man nu försöker flytta fram positionerna och utveckla allemansrätten till en företagsrätt. Denna glidning måste motverkas.

Allemansrätten ska uppmuntra det värdefulla naturintresset och göra det möjligt att röra sig fritt och även utnyttja en del resurser för eget bruk. Att plocka bär och svamp, att tälta eller att förtöja båten i en natthamn är idag självklarheter.

Den turistiska utvecklingen i skärgårdarna behöver allemansrätten. Den gör skärgården tillgänglig och är en stor potential för ett näringsliv i en året runt levande skärgård. Men man måste också realistiskt se hur annorlunda besökstrycket är och hur utrustningen ser ut jämfört med när principerna för allemansrätten togs fram.

Inte organiserad kommersiell verksamhet

En allemansrätt måste kunna definieras enkelt och tydligt för att vinna förståelse och för att kunna försvaras. Därför har vi uppfattningen att allemansrätten inte skall rymma organiserad kommersiell verksamhet. Det är en fullständigt normal inställning att man i företagsamhet får göra rätt för sig för det man utnyttjar. Enkelt att förstå och enkelt att formulera.

Givetvis kommer det att uppstå nya typer av problem när en avgränsning ska tolkas. Men det löser sig säkert. Kommersiell verksamhet kommer att utvecklas vidare. Entreprenörerna lär sig hur man gör rätt för sig. Och markägarna lär sig hur man möter en allt mer kommersialiserad besöksnäring.

Även om en del problem kring överutnyttjande av allemansrätten kan hanteras i lagstiftning kring stöld och skadegörelse, så hindrar det inte att man också gör en tydlig markering i allemansrätten.

Skapa kontakt

Förtydligandet av det som ligger i grundläggande allemansrätt handlar om att värna om en kultur som annars kan hotas när antalet besökare ökar starkt och när slitaget blir så påtagligt att det förstör det fina alla ville uppleva.

Utredarnas förslag att införa en anmälningsplikt till en myndighet är nog fel spår. Det måste handla om att skapa kontakt mellan företag/or-

ganisatör och markägaren. Då först kan man få en förståelse för verksamheten. Att sedan inrätta en skadefond där drabbade markägare kan begära ersättning för förstörelse och störning när den ansvarige inte kan nå kan vara ett komplement.

Bryggor är inte naturprodukter

Så vill vi peka ut en direkt galen utveckling som går fort. Det är uppfattningen att det i allemansrätten ingår rätten att förtöja sin båt vid vilken brygga som helst som inte ligger direkt inom en tomt. Detta är en orimlig utveckling och har inget med tillgång till skärgårdens naturupplevelser att göra. Med allt större båtar ökar intresset för att lägga till vid bryggor. Vi anser att en privat brygga är en investering gjord av den enskilde, ofta efter en ingående prövning av myndigheterna. Här ligger båtar och utrustning som hör till ägaren. Det skapar nya problem om man anser att det ska vara fritt fram att utnyttja även byggda anläggningar, inte minst med ökande kommersialisering.

Bengt Almkvist

Årsstämma i februari

Riksförbundets årsstämma planeras till den 17-19 februari 2012. Efter en snabbfika avslutades helgen med att alla rusade till tåg, flyg, bil och t.o.m. till båt för hemfärd.

Sveriges öar

Tummen upp vill jag slutligen ge för den föreläsning som avslutade lördagen med ö-författaren Anders Källgård. Det var en inspirerande föreläsning som höll alla på helspänn, om hans böcker och resor jorden runt och öbesök, trots att luften var på väg att ta slut i kölsvinet, där konferensutrymmet var inhyt. Läs vidare i artikeln om Anders Källgård på annan plats i tidningen.

*Lenhart Andersson
Söderhamn*

Ölikheter och Olikheter

Skärgårdarnas Riksförbund samarbetar med andra skärgårds- och ö-organisationer i EU genom ESIN, European Small Islands Federation. Där har vi många gånger tagit upp den bristfälliga statistiken om öar. EU räknar inte ens med öar med färre än 50 invånare eller om de är för små eller ligger för nära fastland.

ESIN har protesterat mot detta och menar att befolkningen på de små öarna egentligen har större problem än på de stora och därför behöver ökad uppmärksamhet. Litenheten gör att både service och ekonomiska förutsättningar är svårare att klara. De små öarna behöver ökad uppmärksamhet i EU:s program – inte förträngas i bristfällig statistik.

Vi blev därför glada när ESPON under en treårs period har gjort en djupare ö-studie. Projektet som fick namnet EUROISLANDS, är nu avslutat och resultaten är redovisade på mer än 700 sidor, läs mer på <http://geo-ellanikos.aegean.gr/espon>. Projektledare har varit den grekiska professorn Ioannis Spilanis. Han höll en redovisning av projektet på Åland den 7 oktober.

Stor besvikelse

ESIN inbjöds från start att ingå som intressent i projektet. Vi poängterade hela tiden vikten av att man tog med de små öarnas situation. Projektet skulle innehålla dels generella analyser av statistik men också fördjupade studier av några ö-samhällen. Det blev en kamp om vilka dessa exempel skulle vara. Alla större öar anmälde sitt intresse och i slutändan såg de stora ö-regionerna till att de fick stor uppmärksamhet medan de små öarna i det närmaste glömdes bort.

Vi hade dock vissa förhoppningar kring att den lilla ö-kommunen Kökar på Åland skulle ingå som ett exempel. Därmed skulle vi få in lite skärgårdskunskap i EU.

Nu när rapporten är publicerad ser vi att det "bidde en tumme" av de små öarna i projektet. Uppgifterna om Kökar kom i stort sett att ingå i hela Åland.

Så nu kvarstår uppgiften att gå till EU-kommissionen och begära att man faktiskt anstränger sig för att ta fram fakta och analyser om villkoren på de små öarna i EU.

Slutsatser

En hel del av det som tagits fram i rapporten kan givetvis översättas även på de små öarna. Man arbetar med återkommande begrepp såsom attraktivitet och "o-attraktivitet" samt upplevda avstånd. Man beskriver vad olika hotbilder och möjligheter kan innebära. Betydelsen av att utveckla öarnas attraktionskraft framhålls, att inte hela tiden tala om problem, svårigheter och handikapp.

Politiken kring öarna måste också anpassas bättre till EUs olika områden såsom transporter, energi, miljöfrågor, regional utveckling samt statsstöd.

Ö-samhällena måste också vässa argumenten för hur man kan kompensera för merkostnaderna på öarna för både kommersiell och offentlig service. Detta är allt svårare eftersom krav på kompensation är ett allt mer oanvändbart argument i regionalpolitiken.

Bengt Almqvist

UTBYGGNAD, TRE SKÄRGÅRDSEXEMPEL

För att visa olika förutsättningar för en utbyggnad redovisades tre exempel. Från en ensam ö, till en skärgård i en kommun med öar och fastlandsdel samt till en stor skärgård med flera kommuner.

Ven

I dag finns en radiolänk från fastlandet över till ön med uppkoppling mot ADSL till självkostnadspris på Ven. Men kapaciteten är begränsad och ingen abonnent får ut mer än 2 megabit. Därför har ett bredbandprojekt dragits igång.

Sten-Åke Persson tycker att arbetet har varit motigt med en ointresserad kommun. I Landskrona stad är det bra utbyggt, men på landsbygden finns nästan ingenting. Nu finns pengar i projektet "Bredband för alla i Skåne", men ännu har inget satsats på glesbygden. Ett kommunalt bolag har gjort en projektering, men som det kommunala bolaget vill ha 100 000 kr för av Vens byalag! Förhoppningen är att de kommer att släppa den till sist.

Vens bredbandsgrupp består av sju personer. De jobbar mot politiker och andra intressenter och har lagt ner många timmars arbete på resor, möten och mycket annat. När projektet väl kommer igång blir utbyggnaden lätt. Hela Ven är bördig lättgrävd mark.

Sankt Anna

Bengt Almkvist berättade att i Sankt Anna står Söderköpings kommun för byggnationen av ett stamnät från staden ända ut till kommunens hamn i skärgården. Till denna ledning ska sedan lokala grupperingar kunna ansluta sig. Arbetena har påbörjats med att lägga ner tomrör, kanalisation, när det ändå varit grävprojekt på gång.

Det finns viss försiktighet i kommunens engagemang. Man har till exempel sagt att 90 procent av invånarna ska få tillgång till bra bredband – därmed underförstått att 10 % inte ska få det. Flera kommuner verkar vilja använda siffrorna för att tänka bort "dyra" invånare. Här är det viktigt att tala om att det finns en stor grupp fritidsboende som faktiskt också vill ha bredband.

För att driva lokala spridningsnät längs kommunens stamledning har det bildats en juridisk person för att hantera ekonomin och teckna olika avtal. I Sankt Anna har man varit mån om att den ekonomiska föreningen ska omfatta en stor del av fastlandet. Därmed blir det fler som delar på kostnaderna vilket jämnar ut priset per anslutning.

Stockholms skärgård

Sune Fogelström från Möja berättade om utbyggnaden av bra bredband i Stockholms skärgård. Idag är det på många öar bara delvis täckning och på andra håll ingen förbindelse

alls, varken ADSL eller mobilt bredband. Variationen är mycket stor. PTS täckningskartor kan tack vare de mobila systemen, se ganska bra ut i Stockholms skärgård – en onsdag i februari! Men en helg i juli är det mobila nätet ofta överbelastat.

Nu pågår mobiliseringen inför kommande utbyggnad. Sune åker runt till öarna i Stockholms skärgård och berättar vad som behöver göras. Det finns ett mycket bra stamnät utlagt i form av en sjökabel som förbinder flera stora öar. Den används ännu i väldigt liten utsträckning.

Man har startat en förundersökning över situationen kring byggande, underhåll och drift av en gemensam lösning för Stockholms skärgård. Ett led i detta är att försöka få fram några ansökningar om lokala spridningsnät på öar. Gräskö har kommit långt, där 111 fastigheter har tecknat sig för bredband trots att det bara är ett 10-tal permanenta hushåll på ön. Det visar betydelsen av att få med de fritidsboende i kalkylerna.

Efter mobiliseringen sker projekteringen av utbyggnaden på olika öar för att välja tekniska lösningar och bedöma kostnaden per hushåll i olika områden. Kan man stå ut med att man får en projektering som är bunden till vissa fabrikat på tekniken så kan man få den gjord till ett ganska lågt pris. På Gräskö betalade de 10 000 kronor. Ornö, en betydligt större ö, har fått en offert på 25 000 kronor.

Regionrådet Ewa-May Karlsson klipper bandet vid invigningen.

Ny affär invigd på Holmön

Vi önskar alla andra skärgårdsbor välkomna att besöka Holmöns lanthandel!

Pommacen flödade på Holmön när över hundra bybor firade invigningen av den nya affären till pianounderhållning med jazzklassiker. Vädret klarnade upp och regnet upphörde lagom till starten.

Högtidlig invigning

Vi kunde i nummer 2 av denna tidskrift berätta om bygget av en ny affär närmare hamnen på Holmön, och allt ideellt arbete som fast- och fritidsboende bybor lagt ner på detta. Affären "smögöpnade" i början av sommaren, men när den var riktigt färdig invigdes den med pompa och ståt i början av augusti. Invigningen förrättades av vice ordförande i regionstyrelsen för Region Västerbotten, Ewa-May Karlsson, till vardags även centerpartistiskt kommunalråd i Umeås grannkommun Vindeln.

Flera av affärens leverantörer hade försett oss med mat och dryck inför evenemanget, så det bjöds på parisergrill, snittar med fiskröra, bubblande läsk, kaffe och mycket annat gott. Enligt en lokaltidning var det 130 personer på invigningen. Rulle Lindberg, lokal musikprofil, stod för akompanjemanget.

Bra läge ger fler kunder

Redan en kort tid efter flytten märktes det på kundantalet och omsättningen att det nya läget gett önskat resultat. Närheten till hamnen gör att alla besökare med färja och egna båtar till ön fångas upp effektivt. Även glass- och läskköpare bidrar stort till resultatet. Den nya byggnaden är också anpassad till driften av en modern lanthandel.

Ekonomisk förening

Holmöns lanthandel ägs av byborna genom "Holmöaffären Ekonomisk Förening" och har i några år drivits med betydande ideella insatser, t ex med uppäckning av varor och städinsatser. Inte minst bygget har engagerat många med arbete alltifrån skogsavverkning, gjutning, takläggning, snickerier och målning. Det har gått nästan två år sedan de första träden röjdes för att affärsbygget skulle komma igång. Generösa ekonomiska bidrag för investeringarna har kommit från länsstyrelsen i Västerbotten, men dessa förutsätter också en motprestation även i pengar från ägarna.

Göran Sjöberg, ordförande i HAEF

Holmöborna lät sig väl smaka av pariserare, Pommac och andra läckerheter. Rulle Lindberg underhöll med pianomusik. Foto Göran Sjöberg

Året i våra skärgårdar

Vad minns ni från detta år i er skärgård? Nämn en händelse som man kommer att minnas extra från 2011, gärna något positivt! Det var budskapet vid en rundringning. Det var svårt att välja ut bara en sak tyckte flera men till sist blev det denna kavalkad av skärgårdshändelser att minnas från 2011.

Luleå – besök av riksdagsmän

Självklart var årets händelse att en grupp riksdagsledamöter bad att få komma upp till Luleå för att resonera skärgårdsfrågor i allmänhet och fiskefrågor i synnerhet. Och att de sedan kom!

En annan trevlig händelse var att en grupp medlemmar från Degerön Uddskär lyckades ordna en fest med middag för 120 personer - utan tillgång till elström!

Holmön – ny affär

En positiv milstolpe för Holmön är den nya affären vid hamnen. Tack vare länsstyrelsens satsning och allt ideellt arbete kunde affären flyttas till nya lokaler invid hamnen. Om invigningen i augusti kan man läsa på annan plats i tidningen.

Hemsö – fästning, flagga, färja

Hemsöfästning utvecklas och besöksantalet är cirka 8000 med den nya entreprenören. Hemsö skärgårdsförning har rest en flaggstång vid färjan där deras flagga ska vaka välkomnande. Ett bekymmer är det dock när Färjerederiet ändrar turer utan att informera något före. Ändringsdagen kom ett oansenligt A4-blad upp på anslagstavlan. Den nya linfärjan har kommit, men fungerade inte ens en vecka och står nu still. Resan med linfärjan tar två-tre gånger så lång tid enkel resa, vilket gör att man måste ta en tidigare färja till arbete och skola.

Söderhamn – lyckad bussutflykt

Efter många års minskade besök på första advent till föreningens Fiske-

museum vände det i år. Kanske berodde det på en tidningsartikel dagarna innan eller på att den nya fina skylten till museet. En positiv händelse var annars en bussutflykt till Fågelsjö. Tillsammans med de andra museerna i Söderhamn ordnades en utflykt till Fågelsjö Gammalgård i norra Hälsingland, där de fick vi uppleva hur livet tedde sig för en välbärgad bondefamilj. En otrolig dag, både vädermässigt och upplevelsemässigt!

Gräsö – flera projekt, mindre färja

Tre projekt är igång eller under ansökning; Gräsöfondens projekt för att bevara och utveckla natur- och friluftsliv på Gräsö, Rostensprojektet, som vill inventera havsmiljön i en grund vik öster om Gräsö samt ett tredje där det finns en ansökan om förstudie angående infrastrukturen på sydspetsen av Gräsö. Bryggor och parkeringar räcker inte till i dagsläget. Det som dock är negativt för Gräsö är att man blivit av med den stora färjan, Pluto. Den går nu i Mälaren och det har kommit en mindre färja till Gräsö, vilket innebär en viss oro inför sommartrafiken.

Stockholms skärgård - bredband

2011 har varit ett aktivt år för Stockholms skärgård. En av de mer positiva händelserna är att bredbandsfrågan äntligen har fått lite status. Myndigheterna har förstått att om Sverige ska få ett bredband i världsklass måste det hända något i glesbygden och i skärgården. SIKO har hela tiden legat i framkant i frågan och i slutet av sommaren drogs ett bredbandsprojekt igång, BUD Bredband-Utbyggnad-Drift. Projektet har fått ett väldigt bra mottagande både i skärgården och hos myndigheterna. Projektledaren har fullt upp med att besöka de olika öarna som vill få igång bredbandsutbyggnaden på öarna. SIKO har även fått en väldigt bra backup från myndigheterna som ser väldigt positivt på att det är någon som jobbar med

frågan. Projektet är en förstudie och eftersom behovet och efterfrågan är väldigt stort kommer man troligen att ansöka om ett betydligt större projekt för utvecklingen av bredbandet i Stockholms skärgård.

Sörmland – skolskjuts ordnad

Glädjande meddelas att skolskjutstrafiken till och från Askö nu är löst, i alla fall under isfri tid.

I Sörmland börjar kustkommunernas politiker inse att varumärket skärgård, och allt vad det står för, inte tål havsbaserad vindkraft.

Östergötland

- kollektivtrafik till sjöss

Under 2011 har det beslutats om kollektivtrafik till sjöss i skärgården, finansierad av regionen gemensamt. Den politiska uppgörelsen är viktig och innebär att nya avtal upphandlades samtidigt för alla tre skärgårdskommunerna. Man ställer gemensamma krav på standard på båtar och sväware och kommer även att göra en översyn av vilka bryggor som ska angöras. Upphandlingen är nu klar och sjuåriga avtal tecknade med tre entreprenörer om att köra en anropsstyrd trafik. Nu är det mycket som ska hinnas med. Nya båtar är beställda, turlistor ska upprättas och trafiken skall vara igång 17 juni 2012. Vintertrafiken skall ske med sväware. Kostnaden för att åka kollektivt till sjöss ska följa samma system som om man åker buss eller spårvagn med Östgöta-trafiken någon annanstans i länet. Båttrafiken ska vara tillgänglig för alla, men mantalsskrivna på öarna kommer dock ha förtur om någon tur blir fullsatt.

Småland – missionshus räddat

Hasselös gamla missionshus från 1920-talet har räddats från förfall. Det innebär att öarnas befolkning får en lokal för olika aktiviteter och arrangemang. Man började under

sommaren att stötta upp taket invändigt och det har redan använts vid ett bröllop i augusti då regnet vräkte ner.

Bohuslän - facebookgrupper

I ett stort geografiskt område kan de nya medierna vara en möjlighet till kontakt. Detta testas nu inom Bohusläns skärgårdsråd. En facebookgrupp för styrelsen är i full gång och man hoppas att den som har öppnats för allmänheten också får fart ju mer den blir känd.

Styrelsen arbetar nu med att sammanställa material till en enkät med frågor till medlemsföreningarna. Svaren skall användas som underlag för en broschyr där Bohusläns skärgårdsråds verksamhet beskrivs.

Blekinge - nytt fiskeråd

I slutet av förra året bildades Blekinge Fiskeråd utifrån idén att samla alla fiskets intressenter runt ett och samma bord. Arbetet i fiskerådet har tagit fart under 2011 och har i flera fall fått till följd en ökad samsyn på olika frågor inom fiskets område. Det har också medfört att skärgårds- och kustbornas kontakter med länets "tunga" politiker har förbättrats. I fiskerådet ingår företrädare för yrkes- och fritidsfisket, såsom husbehovs- och sportfisket. Riks- och regionpolitiker från Blekinge ingår samt adjungerade ledamöter från massmedia. Företrädare för myndigheter som arbetar med fiskefrågor kan också närvara vid fiskerådets möten. Rådet arbetar med frågor som är vardagsnära för många skärgårds- och kustbor. Blekinge Kust- och Skärgårdsförenings deltagande i fiskerådet har medfört att föreningen får nya medlemmar. Det är glädjande att politiker har tagit initiativ till att bilda detta forum för samråd. Även om fokus är på fiskefrågor ger kontaktnätet möjlighet att informera om skärgårdsfrågor inom andra områden.

Hven - en titt på nya färjan

Ventrafiken har köpt in båten "Jeppe" och anordnar sommartid dagsresor till Hven från Köpenhamn. I december går det turer åt andra hållet så

venborna kan åka på julresa till Köpenhamn, vilket är uppskattat.

Den nya Hvenbåten som skall vara klar i augusti 2012, passerade Hven på sin färd till varvet på Jylland, Ventrafiken skickade då SMS till alla Hvenbor, som har anmält sitt mobilnummer för att få trafikinformation. Många tog chansen att se den nya båten för första gången. En namntävling har gett henne namnet "Uranienborg"

Visingsö

- många barn, färja i ny regi

Skolan på ön har än en gång tilldelats ett miljöpris för "Hållbar utveckling". Barnantalet har stigit sista två åren genom positiv inflyttning. Idag finns det 36 förskolebarn och 54 barn i årskurs 1-6.

Visingsötrafiken kommer från årsskiftet att skötas av Trafikverkets Färjerederi efter ett beslut i Jönköpings kommunfullmäktige i november 2011. Detta innebär att kommunen fortsätter att vara huvudman och beslutar om avgifter, tidtabell och bokning medan Färjerederiet ansvarar för allt som har med driften av färjor och färjelägen att göra.

Vinön - satsar på solel

I slutet av sommaren invigdes en anläggning för solel på Vinön. Solcellerna som finns på taket till scenen

på skolgården är ett resultat av att Vinöns kultur- och hembygdsförening fick ett bidrag beviljat från Länsstyrelsen. Solen lyser mer på Vinön än på fastlandet eftersom en så stor sjö som Hjälmararen gör att det bildas något färre moln över öppet vatten. Det räcker med att det finns dagsljus för att el ska produceras. En mulen dag blir det också el, fast kanske bara en fjärdedel jämfört med en riktigt solig dag. Den typ av solceller som sitter på scenens tak har en livslängd på 30 till 50 år. Tack vare bidraget beräknas investeringen i solel vara betald på tio år.

SURF - föryngring

Skärgårdens unga fortsätter med sina träffar och en tydlig föryngring har skett i och med lille Zeb, nu sju månader gammal. Denna lille kille har redan hunnit besöka flera olika skärgårdar tillsammans med sina föräldrar.

Vill du veta mer?

Det var några glimtar från olika håll i Sveriges skärgård. Var det något som var intressant och som du vill veta mer om? Sänd i så fall ett mail till Riksförbundet på vår info-adress info@skargardarnasriksforbund.se så förmedlar jag kontakt.

Eva Widlund

Grabbarna i SURF studerar en skrift från SRF om livet på öar i Europa.

Världsmästare på öar

Ett möte med läkaren och författaren till en hel rad ö-böcker

... och det verkar som om öbor världen över har en hel del gemensamt. Vad? Och varför trivs jag, och många med mig, så bra på öar? För att komma närmare ett svar så borde man resa till öar i olika delar av världen. Man borde träffa fler öbor och läsa fler öböcker, och se om man kom fram till något...

Dessa rader är tagna ur inledningen till boken *Öar* av Anders Källgård, förmodligen den person i vårt land som har de mesta kunskaperna om öar, inte bara i Sverige, utan även i många andra delar av vårt klot. Och som lever som han lär.

Anders är författare till praktverket *Sveriges öar*, en bok som berättar om de allra flesta bebodda öarna i vårt land, och även om öar som tidigare haft bosatta öbor. Med mängder av illustrationer, synnerligen professionellt utförda. Men den här boken är bara en i raden...

Filatelistisk start

Det hela började med att Anders Källgård hade en hobby, frimärksamlande, som liten skolpojke i Varberg. Och han specialiserade sig på frimärken från brittiska kolonier. Det här gjorde att han bland annat kom i kontakt med ättlingar till myteristerna på skeppet *Bounty*, som 1790, efter det att de gjort myteri bosatte sig på ön *Pitcairn Island* tillsammans med ett antal kvinnor från Tahiti. Den här befolkningsgruppen upptäcktes först 1808 och idag består den av cirka 60 personer, av vilka många suttit i fängelse under senare år...

Efter de första kontakterna inleddes en form av byteshandel, som exempelvis bestod av moraknivar som gåvor för frimärken. Så småningom beslutade Anders Källgård sig för att resa till Pitcairn för att lära sig det speciella språk (en speciell form av

sjömansengelska) som talas på ön. Han blev kvar där i tre månader, eftersom ön ligger sju dygns fartygsfärd från Nya Zeeland, och kontakterna upprätthålls med tre månaders intervaller. (Avståndet från Pitcairn till Nya Zeeland är längre än avståndet från Sverige till Indien!) När fartyget närmar sig Pitcairn kör öborna ut med sina "långbåtar" till "gästfartyget" och lämnar och tar mot gods, personer och post. Skulle vädret inte tillåta långbåtarna att gå ut får man vänta ytterligare tre månader.

Under den här tiden växte idén till Anders första bok fram, och 1986 utgavs den under titeln *Myteristernas ättlingar*. Boken fick bra recensioner, men tyvärr gick förlaget i konkurs och tryckeriet "blev blåst" och i affekt förstörde ägaren både filmer och tryckplåtar.

Öar jorden runt

Nästa bok som Källgård gav ut var *Öar* och utgivningsåret var 1994. Boken handlar om öar runt om i världen från Åstol till Tongatapu. Han berättar om språk på öar, om en skövlad indianö, besök på en obebodd ö och mycket, mycket annat. En bok om öliv i allmänhet. Med kommentarer och litteraturhänvisningar efter varje ö-kapitel.

Tillsammans med lappmarksdoktorn *Sixten Haraldson* utgavs nästa bok, där de två författarna skrev vartannat kapitel. *Öfolk, sjöfolk och nomader*. Den gavs ut 1997.

Åter till Pitcairn

1996 var det dags för nästa resa till Pitcairn, nu med familjen. Här tjänstgjorde Anders som "husläkare" för den lilla befolkningen och samtidigt samlade han in material och skrev boken *På Pitcairn - återbesök i Polynesien*. Kom i bokhandeln 2004. Den handlar mest om livet på bounty-myterist-ön, men han besöker även en del andra öar som Påskön, Rarotonga, Tahiti och flera andra exotiska platser.

Pedofilskandal på Pitcairn

Jag nämnde tidigare om att en hel del av den manliga befolkningen suttit i fängelse. Anledningen var att en pedofilhärva av stora mått uppdagades och de flesta av öns män ställdes inför domstol. De åberopade polynesiskt lag, där det anses naturligt att när ungdomarna kommer i puberteten så ska de invigas i vuxenlivet. Det tyckte dock inte domstolen som dömde efter brittisk lag. Resultatet blev fängelsestraff för herrarna, som inledningsvis fick bygga fängelset själva eftersom någon sådan byggnad inte fanns. Sedan var det bara att "krypa in" och kvinnorna fick lära sig att gå ut med lång-båtarna för att kunna möta fartygen från Nya Zeeland.

Om hela den här händelsen funderar Anders (som var tillbaka på ön 2008) att skriva ytterligare en bok, den tredje om Pitcairn och dess befolkning

Alla Sveriges öar (utan bro)

2005 var det dags att presentera det inledningsvis nämnda praktverket *Sveriges öar*. Drygt 600 sidor med enorma mängder fakta om helårsbebodda öar i vårt land. Boken är indelad i huvudkapitel, exempelvis Väst-kustens öar, Stockholmsskärgården, Norr-lands havsöar och öar i de stora sjöarna. Dessa kapitel indelas sedan i skärgårds-områden och sedan presenteras ö för ö med fakta som befolkningsmängd, yta, läge och tillgänglighet. Därefter berättar han om öns historik och natur.

Boken är rikt illustrerad med kartskisser av varje ö och mängder med tuschteckningar och akvareller av konstnären Johnny GR Ahlborg.

Hela arbetet med boken tog runt fem år, och just nu har Anders börjat arbeta med en nytryckning av boken, där han gör korrigeringar och utökningar. Den nya boken beräknas utkomma 2012.

En bok av tre

Nästa bok som Anders Källgård gav ut var *Danmarks, Färöarnas och Grönlands öar*. Egentligen kunde den ha bestått av tre böcker, men av olika skäl så beslutade han att sätta samman de olika ländernas öar i samma bok. Upplägget liknar det i *Sveriges öar* och illustrationerna är gjorda av samme konstnär. Även den här boken är ett praktverk och den utgavs 2009.

Napoleon-fan

I år, 2011, är det dags för den senaste av Anders Källgårds utgåvor. Det handlar om ön Sankt Helena och om Napoleon Bonapartes tid där som fånge. Bokens titel är *Till Sankt Helena – nesofilens resa till Napoleons sista ö*. Den innehåller texter även om andra öar än Sankt Helena (Jersey, Elba, Fair Isle, Tristan da Cunha, Ascension, Lord Howe, Pitt Island m.fl.). Men mycket Napoleon blir det.

– Ju mer man studerar Napoleon, desto mer intressant blir han, avslöjar Anders, som på skämt kallar sig Napoleon-fan.

Mer än författare

Anders Källgård är mer än bara en läkare och en författare. Genom sina många resor till öar jorden runt har han samlat på sig en kunskapsbank som få är förunnade att ha. Och när han sätter igång och berättar så blir man mer och mer fascinerad. Det här gör att han är en mycket omtyckt föredragshållare i skolor, inom föreningslivet, ja där människor med ö-intresse samlas.

– Det började med att jag snackade och visade diabilder, men numera är det den digitala världen som gäller när det handlar om bilder. Och jag är helkass på datorer och program, så därför kräver jag att jag bara ska behöva ta med mig ett USB-minne när jag blir engagerad som berättare, avslutar han vår pratstund med ett leende.

Herbert "Hubbe" Öqvist

Visste du...

att den 23 december 1787 avseg-lade fartyget *Bounty* från England under befäl av kaptenen William Bligh.

att meningen med resan var att överföra brödfuktplantor från Tahiti till Västindien.

att resan till Tahiti tog 10 månader

att *Bounty* lämnade Tahiti den 4 april 1789

att sent på natten den 28 april gjorde en del av besättningen myteri under ledning av Blighs gode vän Fletcher Christian.

att Bligh bakbands i bara natt-skjortan och tillsammans med den lojala delen av besättningen sattes i *Bountys* 23 fots barkass och lämnades åt sitt öde.

att efter 42 dagar kom barkassen fram till Timor, och Bligh med besättning räddades. De hade gjort en resa längre än över atlanten i den öppna båten.

att *Bounty* under Christians befäl återvände till Tahiti där en del stannade och resten seglade vidare tillsammans med ett antal kvinnor och några män från Tahiti.

att 17 januari 1790 siktades den obebodda ön Pitcairn. De tog iland, och därefter sänkte de *Bounty* och bildade ett eget samhälle, där man med tiden skapade ett nytt språk, en blandning av sjömansengelska och tahitiska.

att 1856 hade befolkningen stigit till 196 personer och man började få dricksvattenbrist. Hela befolkningen förflyttades till en fångkoloni på Norfolk island, mellan Australien och Nya Kaledonien. En del av dessa återvände till Pitcairn i slutet av 1850-talet och en del 1864.

Vill du veta mer om Anders Källgård och hans böcker? Gå till www.insula.se

Mitt i projektet

Så här mitt i projektet och i slutet av 2011, kan det kanske vara på sin plats att summera lite vad som har hänt under det dryga ett och ett halvt år som projektet har pågått och blicka framåt mot kommande skärgårdsmöten.

Många teman har belyst

Totalt har sex stycken skärgårdsmöten hållits från Visingsö i söder till Luleå i norr, från Orust i väster till Möja i öster. De sex teman som hittills har belysts är Kommunikation, Unga Skärgårdsbor, Förnybar energi, Tillvarata skärgårdens natur- och kulturvärden/att vara skärgårdsentreprenör, Skärgårdsskolor i nätverk och Skärgårdens råvaror.

Intressanta föredragshållare har tillsammans med utbyte av erfarenheter och påvisande av goda exempel försökt få deltagarna att inspireras och våga satsa på sina egna tankar och idéer. I vår tidning Vi Skärgårdsbor kommer vi under 2012 att kunna läsa om några av dessa idéer.

Under perioden har också ett antal arbetsgrupper i Skärgårdarnas Riksförbund bildats, några av dessa har anknytning till de teman som genomförts.

Leadersamråd

Två stycken Leadersamråd har genomförts, båda i Stockholm. Vi har

valt att lägga dessa i anslutning till Landsbygdsnätverkets nätverksträff i samband med Landsbygdsgalan då de flesta av landets Leaderområden är på plats. I år var vi på Postmuseet i Gamla Stan. Representanter från åtta av de aktuella Leaderområdena samlades för att under några timmar diskutera projektets innehåll, både det som har genomförts och det som skall genomföras.

Nya teman 2012

Just nu pågår planeringen av tre nya teman, ett till våren och två till hösten. Dessutom planeras uppföljningsmöten. Under året skall minst två möten genomföras. Först ut blir ett uppföljningsmöte för Skärgårdsskolor i nätverk i februari. Ett tema som är angeläget för så väl ung som gammal i skärgården.

Facebook-grupper

Två grupper på Facebook har bildats under hösten. På Skärgårdarnas Riksförbunds hemsida under fliken Skärgårds Leader kan ni se vilka grupper som finns idag och vem de vänder sig till.

God Jul & Gott Nytt Skärgårdsår

önskar Anetté

FAKTA SKÄRGÅRDS LEADER

GENOMFÖRDA MÖTEN:

1. Kommunikation, maj 2010
2. Unga Skärgårdsbor nov. 2010
3. Förnybar energin nov. 2010
4. Tillvarata skärgårdens natur- och kulturvärden/att vara skärgårdsentreprenör april 2011
5. Skärgårdsskolor i Nätverk sept. 2011
6. Skärgårdens råvaror okt. 2011

FACEBOOKGRUPPER

Skärgårdsskolor i nätverk vänder sig till pedagoger i våra skärgårdsskolor.

Bevara våra skärgårdsskolor - vänder sig till föräldrar och andra intresserade.

För kontakt:

Anetté Larm Johansson
Projektledare
Borgen 126, 472 95Varekil
Tel 0304-109 89, 070- 600 40 27
anette@skargardarnasriksforbund.se
www.skargardarnasriksforbund.se

Skärgårds
Leader

Vid Leadersamrådet i Postmuseets lokaler i Stockholm samlades Verksamhetsledare och Skärgårdskontakter, från de sexton Leaderområden som projektet Skärgårds Leader vänder sig till.

Levande skärgård, nu och i framtiden

Akutfall i skärgården

Nu i höst inträffade ett akut fall med en man på Askö i Sörmlands skärgård som snabbt behövde få vård. Återigen visade det sig hur dåligt räddningstjänsten ibland kan fungera i skärgården.

Det handlade om en man som är drabbad av KOL, börjar få syrebrist och behöver snabb vård. Efter larm till SOS får man reda på att sjöräddningens båt ligger på varv och att det inte går att få ut en helikopter. Lotsbåt från Nynäshamn skulle vara närmast med två timmars framkörning.

Till slut uppmanas familjen att själv ordna sjötransport iland till ambulans. De får tag på en bekant i Trosa som direkt ger sig ut till Askö och hämtar mannen.

För ytterligare några år sedan var det en situation på Ringsö. En besökare hittar en nyligen hjärtopererad man avsvimrad i sin bostad. Larmet går till SOS. Någon helikopter fanns inte

tillgänglig, utan en båt skulle skickas ut för att hämta den sjuke.

Det var lättare sagt än gjort. Sjögång-en gjorde att man valde en brygga i andra ändan av ön i mer skyddat läge. Det innebar att grannen fick köra mannen på ett flak efter en fyrhjulning, en skumpig resa på ett par kilometer tvärs över ön. Där fick de vänta på båten som visade sig komma från Oxelösund med över 1,5 timmes framkörning. Patienten kördes iland till Studsviks brygga och den väntande ambulansen.

Räddningstjänst, en grundläggande samhällsservice

Räddningstjänsten ska trovärdigt omfatta alla invånare oavsett var man befinner sig. När verkligheten visar något annat är det ett samhälleligt misslyckande. De som jobbar med utryckningar förutsätts göra sitt yttersta. Men det räcker tyvärr inte. Det är till slut en fråga om resurser.

Även om det blir en tidningsrubrik som "Skärgårdsbo fick ordna egen ambulansbåt" så återkommer tyvärr problemet snart igen. Frågan faller snabbt i glömska.

Vår skärgårdsförening har arbetat för en bättre fungerande räddningstjänst i flera år genom skrivelser till lands-ting, kommuner och SOS Alarm och genom offentlig debatt. Men det är väldigt svårt att få gehör. Vi kräver nationella riktlinjer, med minimikrav på utryckningstider och tillgänglighet! Vi vill inte höra argument som att vi får skylla oss själva som väljer att bo i skärgården.

Sörmlands Skärgårds Intresseförening begär att även helikopter ska vara tillgänglig i skärgården när det är brådskande fall. Argumenten är givna. Det är i flera avseenden en överlevnadsfråga – för alla som lever och vistas här.

*Nils Kjellberg
Ordförande Sörmlands Skärgårds
intresseförening, SSIF*

Hur fungerar Ö-räddningen hos er? Riksförbundet har börjat samla in uppgifter om hur det går till vid olika larm runt om i de olika skärgårdarna. Hör gärna av dig och berätta hur det går till hos dig när det händer något akut? Vilka räddningseenheter finns hos er? Hör av dig på info@skargardarnasriksforbund.se!

Höstträff med skärgårdsbönder

Den årligen återkommande nätverks-träffen för skärgårdsbönder genomfördes under en helg i oktober på Gälö, en halvö söder om Stockholm. Inbjudan hade gått ut till aktiva djurhållare på öar utan fast landförbindelse.

Fokus lades denna helg på möjligheterna runt förädling och försäljning av gårdens produkter. Då det kan vara svårt att få god lönsamhet i ett skärgårdsjordbruk så kan förädling av kött, ull och skinn vara en väg att förbättra den ekonomiska delen.

Även andra frågor togs upp och det fanns också gott om tid att prata med varandra, att ta tillvara varandras erfarenheter, såväl bra som besvärliga.

Inspirerande studiebesök

På Stegsholms Gård på Gälö arbetar flera generationer av familjen Borg. De arrenderar gården av Skärgårdsstiftelsen och har bland annat mjölkkor och får. Under sommaren driver man också ett bageri med café. Nöt och lamm slaktas på Ö-slakt på Värmdö och säljs i lådor hemma på gården. Under sommaren kan frysta styckdetaljer också köpas. Man har stor efterfrågan på kött. Många människor lockas till gården vid "kosläpp" och man har också en strid ström av turister som passerar, främst på sommaren. Närheten till Stockholm påverkar givetvis pris-nivån och antalet besökare och kunder, men man ser tydligt att lokalproducerat uppskattas och att kunden finner ett mervärde i att veta var köttet kommer ifrån. Det är roligt att handla direkt från upp-

födaren och kunna se markerna där djuren betat.

Livsmedelshantering, vad gäller egentligen?

I den djungel av lagar som gäller vid hantering av livsmedel är det många som ger upp innan de ens börjat försöka att sälja produkter från sin gård. För att uppmuntra och se möjligheterna och inte bara hindren, så hade vi bjudit in Per Nilsson från företaget "Profox". Per har tidigare arbetat som miljöinspektör men är nu livsmedelskonsult där hans specialområde är lagstiftning och livsmedelsäkerhet. Han arbetar bland annat som rådgivare för småskaliga mathantverkare inom Eldrimner.

"Om ni får problem, tro inte på vad en myndighet säger om du inte själv sett en lagtext som handlar om det. Men, ibland är det smartare att göra det man blir rådd till än att alltid hävda sin rätt", säger Per.

Vi fick veta att många regler runt livsmedelshantering slopades för några

Även små strandängar är värdefull betesmark.

år sedan, men att en hel del myndighetspersoner på lokal nivå fortfarande är mycket stränga i sina krav, varav en del alltså inte gäller längre. Detta kan bero på ren försiktighet men också av att man inte är helt uppdaterad på vilka förändringar som skett. Därför ska man alltid ta reda på vad som verkligen gäller innan man ger upp då man stöter på hinder hos myndigheterna. Givetvis är livsmedels säkerheten mycket viktig och man har ett stort ansvar, men man ska våga ifrågasätta och resonera sig fram till bra lösningar.

Kadaverhantering på ö med färjekommunikation

En fråga som togs upp var kadaverhantering. Då ett djur dör eller måste avlivas, finns krav på att det ska skickas på destruktion. Man får inte själv transportera kadaver eftersom det ses som riskavfall, alltså måste djuret hämtas av kadaverbil på ön. Transporten sker med Svensk Lantbrukstjänst.

Om man har sin gård på ö utan vare sig fast landförbindelse eller färjetrafik, så har man rätt att gräva ner djuret på en av kommunen godkänd plats. Men har man sin verksamhet på en ö som har reguljära färjeförbindel-

ser så ska alltså djuret kunna tas iland den vägen. Detta kan dock bli en både besvärlig och kostsam transport. Då det tidvis kan vara långa väntetider på grund av glesa tidtabeller eller köer till färjan, rinner kostnaderna snabbt iväg då djurhållaren kan behöva betala extra för detta. Färjerederiets gula vägfärjor är en del av det allmänna vägnätet och därmed utan avgift, men ett antal öar trafikeras av avgiftsbelagda färjor där djurhållaren då måste betala den kostnad som blir för att frakta över kadaverbilen. Detta tillsammans gör att det kan bli rejält dyrt att få iland ett dött djur. SRF får arbeta vidare med denna frågan och se vad som kan göras.

Framtida miljöersättningar

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, har fått möjlighet att ha med en representant i Landsbygdsnätverkets ”Referensgrupp för framtida miljöersättningar” samt i den nybildade temagruppern ”Sammanhängande landskapsområden”. Båda dessa grupper består av representanter från ett antal små och stora organisationer samt myndigheter. Detta är ett viktigt forum där man kan framföra hur verkligheten ser ut men också hur vi öns-

kar förbättra miljöersättningarna i kommande period.

Då de magra skärgårdsmarkerna ofta inte passar in i de vanliga stödsystemen så är det viktigt att hitta andra vägar för hur dessa betade öar ändå ska få en rimlig lönsamhet. Att visa på de stora natur- och kulturvärden som följer med ett året runt aktivt skärgårdsjordbruk där gårdscentrum finns ute på ön. Historiskt sett har man tagit tillvara all tänkbar betesmark och det är detta som gett den unika miljö som vi fortfarande kan se på många platser. Det är viktigt att uppmuntra en fortsatt betesdrift, annars växer markerna snabbt igen.

Även mycket små betade ytor t.ex. havssträndängar och kilar mellan bergen med grässvål, örter, buskar mm är av stor betydelse. SRF förordar att man ska se till hela landskapsbilden, att man inte bara ska rita bort partier med mycket berg utan se helheten av den betespåverkade ön. Dessa splittrade ytor har i vissa län kunnat få stöd genom att klassas som mosaikmarker inom ”Utvald miljö”. Men väljer länen att inte nyttja denna stödform, behövs en nationell stödform, ett ”skärgårdsbete”.

*Text och foto:
Anna-Karin Utbult Almkvist*

Skolans betydelse för ett ö-samhälle

Näringsidkarna kallade till möte om skolan på Hven

Skolbarnen på Uranienborgs skola kan se både Sverige och Danmark från sin skolgård mitt på ön.

Under hösten har det hörts oro från såväl personal som föräldrar från olika håll i skärgården. Den nya skollagen, vad innebär den egentligen? Oron sprider sig. Hur ska det gå? Man pratar om att flytta de äldre eleverna till större skolor på fastlandet. På vissa håll är hela skolor i farozonen. Var finns helhetsperspektivet för skärgårdssamhällena? Hur långa resor och arbetsdagar kan man räkna med att skolbarn ska behöva ha?

Skolan är viktig för ö-samhället

Att den nya skollagen skapar oro i skärgårdens små skolor har vi fått många bevis på. Tidigare under hösten informerades föräldrarna på Hven om planerna på att flytta de äldre eleverna, år 4 och 5 till en större skola på fastlandet. Från år sex pendlar redan barnen till Landskrona. Vad händer med skolan på ön om det nu blir så att även fyror och femmor ska börja pendla? Och hur påverkar det familjer med barn i olika åldrar? Flyttar man iland med hela familjen då? Flera familjer på ön driver också

olika verksamheter. Vad händer med företagen på ön? Detta ledde till det möte som hölls i slutet av november.

Möte om skolan på Hven

Det var Näringsidkarna, öns företagarförening, som kallade till ett möte den 29 november på Backafallsbyn. Politiker från fem olika partier och en tjänsteman från utbildningsnämnden i Landskrona deltog. Mötet var välbesökt av föräldrar, näringsidkare och föreningar.

Många frågor – få svar

Frågorna var många, men vi fick inte direkt några svar, sa en av åhörarna. Vi hoppas dock att Utbildningsnämnden i Landskrona stad skall ha i åtanke, när de arbetar med denna viktiga fråga, att Uranienborgs skola fungerar mycket bra och barnen som har gått i denna skola genom åren, idag är väl fungerande vuxna, många högt utbildade.

För Hvens fortlevnad önskar vi år 6 tillbaka. Vi menar att detta kan lösas

med god vilja från Landskrona stad. Då får våra barn en trygg och rätt utbildning i sin hemmiljö och slipper långa dagar med resor, avslutar byalagets ordförande Karen Alm.

Eva Widlund

Skärgårdsbarnens skolor

För att bevara en levande skärgård måste barnens skolgång fungera bra. Vi värmar av flera skäl om de små skärgårdsskolorna och har därför inom SRF startat ett nätverk "Skärgårdsskolor i nätverk", som man kunde läsa om i förra numret av "Vi skärgårdsbor!"

Inom nätverket har vi idag igång två Facebook-grupper. En grupp är för alla som engagerar sig i bevarandet av våra små skolor i skärgården. Den andra gruppen är för alla som arbetar på dessa små skärgårdsskolor, kolleger över landets skärgårdar som kan diskutera pedagogik eller andra skolfrågor.

möte på Vinön

Sista helgen i oktober samlades några unga skärgårdsbor på Vinön, Hjälmarens. Ett möte med deltagare från Västkusten, Östkusten och Insjöarna. Syften med helgen var att prata om föreningens framtid, studiebesök hos lokala entreprenörer och lära känna ön och dess invånare.

Text och bilder Veronika Persson, Vinön

Roger gör ordning på familjens kräftfiskebåt för säsongens sista kräftfiske. Ett måste för våra besökare, att visa hur vi fiskar upp vårt svarta guld.

Vi som inte fick plats i båten passade på att fiska från piren. Verkar som att Joel har fått Gammelgäddan på kroken, eller är Hjälmarens bara väldigt stenig!?

Jonas visar upp den största av hans fiskebåtar Josefin, och berättar om livet att vara ung och fiskare på Vinön.

Några förväntansfulla kräftfiskare ger sig ut på Hjälmarens. Bobo spanar i fören för bästa fiskeplatsen, Roger är förste styrman medan Kalle och Johannes håller ordning på burarna.

Studiebesök hos öns yngsta fiskare Jonas som visar upp var han bereder och packar sin fisk.

Lille Zeb tycker att allt är jättespännande i mamma Jannis famn.

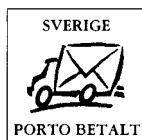
Sista reven läggs i och sedan får burarna ligga över natten för att letas dagen efter.

Dagens fångst av stora gäddor i en lite för liten låda.

En kräfta med attityd poserade fint framför kameran innan den och dess kompisar släpptes fria i hamnen som en bra avslutning på en lyckad helg.

Tillsammans kan vi driva skärgårdsfrågorna bättre!

Förbundets verksamhet växer. De regionala medlemsföreningarna utgör basen för verksamheten. De arbetar med frågor på lokal och regional nivå. Riksförbundet arbetar mer på nationell nivå. Under året har ett antal arbetsgrupper bildats för att bevaka olika viktiga frågor för vår skärgård. Varje arbetsgrupp har en kontaktperson i styrelsen.

Bli medlem i Skärgårdarnas Riksförbund

Vår uppgift är att ge råd och stöd till våra medlemsföreningar och erbjuda olika möjligheter för samverkan i arbetsgrupper och nätverk.

En nyhet för i år är att det nu går att bli personlig medlem i Riksförbundet. Ett personligt medlemskap kostar 200 kr. Du får då tidningen *Vi Skärgårdsbor* fyra gånger per år samt våra elektroniska nyhetsbrev och annan information.

Du som vill stödja Skärgårdarnas Riksförbund kan göra det på två sätt.

- Gå med i din lokala förening, kontaktpersoner finns på vår hemsida
- Bli personlig medlem

För medlemskap sätt in 200 kr till Skärgårdarnas Riksförbund
Bankgiro 766-0525 eller Plusgiro 85 86 60 - 4

Glöm inte att ange ditt namn, adress och e-postadress för nyhetsbrevet

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

De bofasta skärgårdsbornas riksorganisation

Våra medlemsföreningar

Bohusläns Skärgårdsråd

Hvens Byalag

Blekinge Kust- och Skärgårdsförening

Smålandskustens Skärgårdsförening

Östergötlands Skärgårdsförening

Visingsörådet

Vinöns Kultur- och Hembygdsförening

Sörmlands Skärgårds Intresseförening

SIKO Skärgårdens Intresseföreningars
Kontaktorganisation (Stockholm)

Gräsö Skärgårdsråd

Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening

Hemsö Skärgårdsförening

Holmöns Utvecklingsforum

Luleå Skärgårdsförening

SURF Skärgårdens Ungas Riksförening

Läs mer om våra föreningar på bemsidan
www.skargardarnasriksforbund.se

Hemsköborna...levererar årets julklapp i modern design:

Originalserie av Anders Persson & Thomas Norberg/Copyright 2011

